

Columb in istorie

CRISTOFORO COLOMBO, pe care spaniolii il numesc Cristobal Colon, iar noi ii spunem Cristofor Columb s-a nascut la Genova intre 25 august si 31 octombrie 1451, intr-o familie modesta, dupa cum rezulta din compararea unor date notariale din aceasta vreme cu altele, ulterioare, privind activitatea lui Columb in Portugalia si Castilla.

Putine sunt in istorie personalitatile a caror origine, biografie si fapte sa fi fost atat de discutate, atat de controversate, atat de rastalmacite ca acelea ale lui Cristofor Columb.

Care este locul sau in istorie? Destinul sau tragic a fost partial exagerat in epoca romantica. Negarea rolului sau istoric, a faptei lui, a mijloacelor si realizarilor, apartine in schimb unor istorici hipercritici contemporani. Columb descoperitor? America a fost doar descoperita de vikingi. Columb perseverent? Dar ce a fost perseverenta sa pe langa cea a lui Magellan, ce au fost riscurile intampinate de el pe langa cele ale altora? Columb nu a fost nici decapitat ca Balboa, nici asasinat ca Pizarro, nici mancat de indieni ca de Solis. A murit paralizat, imbatranit, intr-o lupta sterila pentru drepturile sale, cu prestigiul uzat. Reusita sa s-a datorat unei erori de calcul, unor erori din hartile folosite.

Or, asemenea opinii nu rezista criticii istorice. Studiul vietii si operei sale demonstreaza ca este de fapt vorba de un exceptional si de o realizare exceptionala prin rezultatele ei. Columb a fost un excelent navigator, un bun cartograf si cosmograf. Prin el s-a realizat un sensibil progres in gandirea umana. Ancorat la inceput in lumea scolasticii medievale, a cautat s-o depaseasca, imbinand insa ceea ce nu se putea imbina: autoritatea dogmelor cu stiinta.

O forta interna titanica il determina sa urmareasca cu obsesie fanatica realizarea planurilor sale eronate, dar care au adus roade neasteptate. Cautase Indiile, dar descoperise America. Or, aceasta a fost cea mai importanta descoperire a epocii, de o imensa valoare si cu nebanuite consecinte. Descoperirea a pus bazele maretiei Spaniei, a constituirii imperiului ei colonial, dar si, concomitent, pe cele ale declinului. Ea reprezinta o cotitura in istoria Europei, a expansiunii civilizatiei europene, a osmozei americano-europene.

Ca toate realizările deschizatorilor de drumuri, fapta lui Columb isi dobandeste proportiile adevarate si semnificatia ei privita prin prisma consecintelor. Ea a deschis calea descoperirilor ulterioare, pe cea a explorarii uriasului continent apusean. A initiat colonizarea Lumii Noi, exploatarea ei. A creat conditii pentru dezvoltarea nebanuita a navigatiei, a schimbului si a industriei. A stat la baza plamadirii lumii moderne si cu toate mijloacele violente ea a contribuit la punerea temelii unei civilizatii, ale unei lumi noi.

Fapta lui Columb, cele patru expeditii, este remarcabila si prin rezultatele geografice obtinute. Amiralul a fost primul european care a strabatut Oceanul Atlantic in regiunea subtropicala si tropicala a emisferei nordice si primul care a navigat in zona Mediteranei americane, in Marea Caraibilor. Columb a pus bazele descoperirii partii continentale a

Americii de Sud si a Americii Centrale. El a descoperit Antilele Mari: Cuba, Haiti, Jamaica, Puerto Rico, partea centrala a arhipelagului Bahamas, o buna parte din Antilele Mici, Trinidad. Fapta sa a initiat descoperirea intregului continent American, desavarsita lent in decursul secolelor urmatoare.

Soarta i-a fost vitrega. Posteritatea era insa datoare sa dea dovada de obiectivitate. Si ea l-a imortalizat. A imortalizat descoperirea fortuita, dar pregatita cu atata inversunare, cu atata tenacitate, a unui drum, a unei insule, de catre un om bizar, care s-a avantat, increzator, spre apus, intorcand spatele Europei si Africii.